

Sundhedsstyrelsen
Axel Heides gade 1
2300 København S

4. april 2014

Vedr. høringsvar omkring "Styrkelsen af den psykosociale indsats ved beredskabshændelser"

Røde Kors bifalder en styrkelse af den psykosociale indsats ved beredskabshændelser. Røde Kors har mange års erfaring fra lignende opgaver i ind- og udland. Vores seneste erfaring i Danmark er efter den nylige storm Bodil, der ramte Danmark den 6. december 2013. Efter stormen har vi ydet hjælp i Hyllinge Riis i Frederikssund Kommune og Jyllinge Nordmark i Roskilde Kommune. Vores erfaringer fra disse to indsatsområder har bekræftet os i, at vi er et godt supplement til det eksisterende beredskab, hvilket Redningsberedskaberne også har anerkendt os for.

Overordnet set mener vi, at det er vigtigt, at alle parter i en krisesituation bruges, hvor de skaber størst værdi. Derfor kan både kommune og region med stor fordel inddrage Røde Kors i planlægning og håndteringen af sådanne opgaver. Alle beredskabsplaner bør indeholde en beskrivelse af, hvornår og hvordan Røde Kors aktiveres i tilfælde af en krise. F.eks. har der siden 2008 været indgået en aftale mellem Røde Kors i Hovedstaden og Københavns Brandvæsen/Københavns Kommune, om at Røde Kors bistår med bemanning af EPC (Evakuerings- og pårørendecenter) i tilfælde af en ekstraordinær hændelse.

Krisestyring indeholder generelt 5 kerneopgaver, og dette gælder både region og kommunes opgaveløsning, herunder også i relation til psykosocial indsats. I alle 5 faser vil det være muligt at inddrage Røde Kors.

Aktivering og drift

Vi anbefaler, at der indgås aftale med Røde Kors om løsning af forhåndsdefinerede opgaver. Røde Kors vil fx kunne være behjælpelig med bemanning af EPC, hvor vores samaritter vil kunne yde fysisk og psykiske førstehjælp samt medmenneskelige omsorg til borgere, der er blevet evakueret og/eller deres pårørende. Det vil frigive mandskabsressourcer for det lokale redningsberedskab, der så kan indsætte ekstra ressourcer i håndtering af selve hændelsen. KOP (Koordinerende psykiatriske kontaktperson) vil kunne fokusere på at få det overordnede overblik og få afdækket det aktuelle behov.

Hvis der er indgået en aftale, vil Røde Kors kunne tilbyde tørt/varmt tøj fra vores mere end 230 genbrugsbutikker. Røde Kors vil også kunne være behjælpelig med fremskaffelse af andre dagligdags fornødenheder til borgerne på EPC.

Informationshåndtering

Røde Kors vil som en neutral humanitær organisation kunne fungere godt i arbejdet med informationshåndtering for brugerne. Røde Kors kan virke som "lynafleder" for mange af brugerne på

et EPC, da vi ikke repræsenterer en offentlig myndighed i form af at være repræsentant for en kommune eller region. Røde Kors vil kunne indsamle oplysninger om de berørte borgeres aktuelle behov og bekymringer, der efterfølgende kan håndteres af myndighederne. Røde Kors vil kunne bidrage med at videregive informationer fra alle involverede organisationer til borgerne på EPC, og kan bl.a. henvise til hjemmesider mv.

Koordination af handlinger og ressourcer

Røde Kors har stor erfaring med at koordinere psykosociale handlinger og ressourcer i forbindelse med store hændelser.

Krisekommunikation

Røde Kors kan være behjælpelig med at videregive crisekommunikationen fra regionens og/eller kommunens kommunikationsenhed.

Den faglige indsats

Ved større ekstraordinære hændelser, hvor der er et stort antal berørte personer, er der behov for at yde psykosociale indsats.

- Møde de pågældende med empati, bringe dem i sikkerhed og hvis muligt bekræfte, at deres familie/venner er i sikkerhed
- Drage omsorg for basale behov (varme, beskyttelse, tørt tøj, mad, drikke, hvile, søvn, mv.)
- Give information om normale fysiske og psykiske reaktioner, gerne både mundtligt og skriftligt
- Give saglig information om hændelsen
- Social omsorg hvis muligt i form af forening med familie og venner
- Berolige dem som udviser voldsomme reaktioner
- Afklare og imødekomme individuelle behov
- Tage hensyn til kulturelle forskelle (herunder andre sprog)
- Understøtte den pågældendes egen mestringsevne
- Vurdere de pågældende personer med henblik på behov for visitation til regionens psykiatri (hvis den pågældende hjælper er fagligt i stand til dette)

Røde Kors' 600 samaritter er uddannet til at varetage ovenstående opgaver i akutfasen og arbejde året rundt med lignede opgaver, dog i mindre målestok ved diverse arrangementer. Herudover arbejder en stor del af vores 25.000 frivillige med sociale medmenneskelige aktiviteter, og mange af disse er også uddannet i psykisk førstehjælp og medmenneskelig støtte.

Eksempel på indsats fra Bodil

I to af de områder, der blev hårdest ramt, Frederikssund og Jyllinge Nordmark, har Røde Kors stået for psykosociale aktiviteter såsom borgermøder med psykolog, psykisk førstehjælp på rundtur til de berørte hjem, praktisk hjælp, henvisning af udsatte til rette myndigheder, etablering af familienetværk m.m. De stormflodsramte familier kæmper stadig med at få hånd om deres økonomi, forsikring, oprydning og genopbygning af deres hjem – og i det hele taget at få genetableret en normal hverdag. Mange har været evakueret fra deres hjem, andre bor i skurvogne på deres matrikel. For dem alle gælder, at de har været udsat for en voldsom og uventet hændelse, der har vendt op og ned på deres liv. Fra den akutte fase, præget af chok og behov for praktisk handling (husene skulle ryddes) til den mere langstrakte fase, præget af usikkerhed, uvished og frygt for fremtiden, har Røde Kors set, at mange af familierne trænger til en pause fra hverdagen. Røde Kors har derfor arrangeret et tredages ophold i Lalandia allerede i påsken for 30 familier. På ferieopholdet vil frivillige arrangere gruppeaktiviteter og -oplevelser, der styrker fællesskab og socialt netværk – som de kan få glæde af, når de vender hjem. Der vil også være mulighed for egen tid i de enkelte familier, hvis de har behov for det. På den måde understøttes familiernes resiliens – det vil sige, at familiernes modstandskraft understøttes individuelt, så de kan klare sig godt på trods af, at deres livsbetingelser udgør en risiko for at udvikle fx psykiske skader.

Den opfølgende indsats

Røde Kors har mangeårige erfaring og knowhow indenfor håndtering af psykosociale indsats ved beredskabshændelser i såvel indland som udland. Vi opfordrer det danske beredskab til at trække på Røde Kors' viden og ressourcer og tænke dem ind i fremtidens løsninger.

Røde Kors har stor ekspertise indenfor planlægning, akutfase og den opfølgende indsats. I to af de områder, der blev hårdest ramt af stormfloden Bodil i december 2013, har Røde Kors stået for psykosociale aktiviteter såsom borgermøder med psykolog, psykisk førstehjælp på rundtur til de berørte hjem, praktisk hjælp, henvisning af udsatte til rette myndigheder, etablering af familienetværk m.m. Vi oplever, at beredskabet har været meget glade for vores bidrag, og af egen drift fremover vil indskrive Røde Kors i de lokale beredskabsplaner i de to kommuner.

Venlig hilsen

Tina Donnerborg

Chef for Kommercielle Aktiviteter